

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Thomæ Tamburini Societatis Iesu Siculi
Caltanisettensis, In Alma Vniversitate nobilis Civitatis
Messanæ, Theologiæ Primarij Professoris. Explicatio
Decalogi Duabus distincta partibus**

In qua omnes ferè conscientiæ casus, ad decem Præcepta pertinentes,
mira brevitæte, claritate, & quantum licet, benignitate declarantur

Continens sex Libros posteriores in Decalogum, id est, expositionem
præceptorum secundæ tabulæ

Tamburini, Tommaso

Monachii, Anno M.DC.LIX.

Dubium incidens de muliere fictè copulam promittente, num. 49.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39995

factus, de quibus vide dicta num. 48. & 42. hic proportionaliter applicanda: sextò, excusant communiter Doctores, *b* quando tantus forte est excessus inter promissariam, ut facile potuerit scēmina cognoscere fictionem viri admodum digni; huc etiam pertinet, quando vir ijs verbis ambiguus utitur in promittendo, ut facile appareat, ab ipso velle scēminam decipi.

b S. Th. l. c. Sanch. l. c. n. 39. Vasq. de rest. c. 3. §. 1. dub. 3. n. 19.

46. Quoniam vero iisdem doctores fatentur, scēminam facile decipi, non culpa sua, sed fragilitate sexus, ac iudicii minus perspicacis, unde tunc non posse fictē promittentem recurrere ad hanc excusationem, ideo puto, vix in praxi excusari ex hoc capite violatorem: si tamen, in raro casu, deceptionis sibi sola causa est mulier, sibi imputet, nec violator ad matrimonium obligabitur.

47. Quid, si mulier non cognoscebat, illum virum adeo excellere, obligabitur ne vir ille fictē matrimonium promittens ad illam ducendam? Respondeo, si fictē promisit (nam si verē, dixi supra nu. 41. sine) non videtur obligandus, nisi ad resarciendum damnum per æquivalens. Ratio est, quia ex una parte non obligatur ipse, ex vi promissionis: ficta enim illa fuit: & ex alia, si mulier excessum dignitatis non cognovit, non consensit viro sub ratione tantæ dignitatis, ergo non potest matrimonium tam dignum exigere: semper enim haberet plus, quam ei deberetur. Sufficiet, ergo, si ei alio modo recompensetur,

c Sanch. ib. n. 21. de Lugol. c. sec. 2. n. 32.

48. Petes hic denique, an teneatur deflorator resarcire damnum alia via, si is velit defloratam ducere, sed ipsa abnuat, vel ea volente, abnuant efficaciter ejus parentes?

Respondeo, si nolit ipsa, ad nihil deflorantem *d* obligo, si ve ex animo, si ve ficta tergiversatione sponderit, quia vir conjugium promisit, non aliud. In uno casu eum obligarem resarcire damna, quando vir finxit se melioris notabiliter conditionis, quam fuerit mulier: tunc enim hac decepta fuit, & jure nunc tanquam indignum eum respuit; ergo illi stuprator debet damnum, ratione deceptionis exortum, resarcire. Quod si nolint parentes, tunc aliqui *e* non improbabili- ter obligant ad resarcienda damna alia via, quia non æquum est, virginem sine sua culpa irreparatam remanere. Sed certē probabile *f* etiam est, nec tunc obligari ad aliquid stupratorum, quia ipse solum obligatur ad id, quod fictē, vel verē promisit, solum autem conjugium promisit. Illud ex supradictis n. 37. noto, si facile vir parentes inducere posset, obligari ipsi, ad illorum assensum obtinendum, quia qui aliquid promittit, promittit etiā implicite ordinaria media ponere, quæ faciunt ad implendā promissionē.

d De Lugol. c. n. 28. *e* Sylv. Nav. alijs, quos refert Sanch. l. 1. matr. d. 10. nu. 15. Vasq. l. c. §. 1. du. 3. num. 12. *f* Sanch. l. c. de Lugol. 1. n. 29.

Dubium incidens.

De muliere fictē copulam promittente.

49. Ex ejusmodi promissione nullam obligationem induci, ex se patet

patet, tum quia promissio vera non est, tum quia etiam si esset, deberet, ut superius p dixi, rescindi, utpote de peccato committendo. Illud ergo hic explicandum est, an si mulier accepit munera ab amasio, obligetur restituere? Et restituere quidem obligabitur, si accepit ex pacto futurae copulae, pacto, inquam, siue explicito, siue, ut saepe in hac materia evenit, implicito, quia tunc pari modo obligatur rescindere pactum. Verum si sine pacto, sed ex liberalitate amasij accepit, qui eam ijs muneribus allicere tentabat, spe concepta de copula, duae sunt difficultates: altera, an mulier ea sine peccato accipiat? secunda, an accepta restituere teneatur?

g *sup. c. §. 3. n. 13.*

50. Ad priorem, puto, in praxi & communiter, non solum mulierem indecore ea recipere, sed etiam mortaliter illicitè: ratio est, quia etiam si mulier verbis dicat, se recipere, sed nolle consentire, tamen re ipsa fovet amorem alterius, qui semper in praxi putabit, admissio à puella munere, facilius eam expugnari posse. Quod si in rarissimo casu id non esset, & donatio amasij ex parte sua jam completa sit, ut si amasius eam rem dederit seu consignaverit mediatori inter ipsum & puellam, mera acceptatio mulieris non esset ex hoc capite peccaminosa; non enim esset causa illicitae donationis, quia haec jam supponitur completa, & ex alia parte jam supponis nullam esse cooperationem cum alterius peccato.

51. Vnum nota, certam moraliter aibi debere esse pravam mittentis mu-

nera voluntatem; secus, licitè recipis, quia nemo praesumendus est, nisi constet, delictum velle committere.

52. De Lugo i excusat etiam aliquando à peccato mulierem, quae scit animum depravatum mittentis munera, sed munera ipsa id ex circumstantijs non significant; possent enim (inquit) ex titulo affinitatis, vel honestae amicitiae mitti; adde, & titulo futuri matrimonij; qua ratione concedit, in aula regis puellas nobiles posse obsequia & munera nobilium juvenum acceptare, solum enim sic significatur servitus illis nobilibus foeminis debita, vel desiderium nuptiarum, non vero turpe commercium. Illa igitur puella non censetur assentiri inhonestae juvenis intentioni, sed indifferenti illi obsequio dumtaxat. Haecenus ex illo. Verum non acquiesco, quando de depravata voluntate mittentis puella certa est. Fateor enim, posse illa munera mitti ex illis honestis titulis, sed nunc de facto cognoscuntur mitti ex inhonestis, & ex intentione mala, quam fovere ea recipiendo, mulieri nullo pacto licet. Praxis igitur illa Aulica solum in culpa incerta & dubia admittatur, explodatur in peccato certo. Posset etiam puella non rejicere publicè illa munera, quando sic puella malam juvenis intentionem occultam, cum ejusdem juvenis infamia propalaret. Sed quia praedictis nobilibus, qui solent de suis amoribus gloriari, ea mala intentio infamiae non vertitur, ideo regulariter ejus munera poterunt & debebunt in praedicto casu non admitti.

De Lugo t. 1. de just. d. 118. sec. 3. num. 51.

nam. 57. 1 De hac re lege novissime Thom. Hurt. debito benignius loquentem p. 1. tr. 1. c. 5. rfs. 10.

53. Ad posteriorem puto, mulierem sic accipientem non obligari ad restitutionem; ratio est, quia recipiendo non peccavit contra iustitiam; iam enim liberaliter dedit amicue, sciens, ut supponimus, mulierem, neque explicitè, neque implicitè ea acceptare cum pacto copulæ: liberalitati autem, non ex iustitia, sed ex gratitudine, sine obligatione restitutionis, datur retributio. Quare si sua spe frustratur amarius, sibi suæque credulitati imputet; sicuti quando quis inseruit, vel munera gratis dat Principi vel Episcopo, intentione conquirendi dignitatem, vel beneficium, quod deinde non confertur, principem nullo modo ad restitutionem urget, sed suam inanem spem merito deplorat.

CAPVT SEXTVM.

§. I.

De raptu.

1. **I**N Methodo sic habes. a in duobus differt raptus à stupro: primò, quia stuprum semper est cum virgine, at raptus est de quacunque muliere, imò etiam puero, qui sane raptus est omnium turpissimus.

a *In Meth. Conf. li. 2. c. 7. §. 9.*

2. Secundò, stuprum solum dicitur violentiam, vel ad summum fraudem: at raptus præter violentiam, addit abductionem: b est enim raptus

peccatum luxuriæ, quo persona aliqua abducitur, cum violentia, ad turpem actum cum ea exercendum. Addit igitur malitiam contra iustitiam, atque adeo specialiter confitendam.

b *Fill. to. 2. tr. 30. c. 6. & me cit. Diana. p. 9. tract. 8. ref. 2. citatisque Hurtado, Præposito, alijsq.*

3. Abductio sponsæ de futuro, ut item sponsæ de præsentì, id est, conjugis per duos menses ante consummationem matrimonij, ad quod consummandum prædictum tempus conceditur; abductio, inquam, ejusmodi sponfarum, si est ad finem ritè complendi matrimonium, non est raptus: quia, etiam repugnantibus parentibus, non est abductio ad id, quod est prohibitum: sed si est ad illicitum finem, explendæ scilicet libidinis, erit raptus speciatim in confessione manifestandus.

§. II.

Additio.

1. **A**D raptum tria a ex dictis requiruntur: primò, vis illicita: secundò, finis inhonestæ libidinis, in qua includitur finis matrimonij contrahendi; nam eo modo, id est, violenter matrimonium velle, inhonestæ libido est: tertio, abductio. Nonnulla addamus de singulis.

a *l. fuse Sanchez lib. 7. de matr. d. 12. & 13. Less. li. 4. c. 3. d. 9. alijsq.*

2. Vis illata. Quare si vis inferatur renitenti mulieri cuicumque, etiam non virgini, quamvis parentibus

C c

volens